

de Rechtspraak

Aan de Minister van Economische
Zaken, Landbouw en Innovatie
drs. M.J.M. Verhagen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 19 april 2012
doorkiesnummer 070 - 361 9721
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk ETM/EM/12016204
cc De Minister van Veiligheid en Justitie
Adviesaanvraag inzake het concept wetsvoorstel uitvoering
onderwerp verordening (EU) nr. 1227/2011

t 070 – 361 9723
f 070 – 361 9746
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Verhagen,

Bij brief van 20 februari 2012 (kenmerk ETM/EM/12016204), verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna de **Raad**) advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel uitvoering verordening (EU) nr. 1227/2011 (hierna het **wetsvoorstel**). Het wetsvoorstel strekt tot uitvoering van de verordening in de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Wet op het financieel toezicht.

De verordening beoogt een passend, op de energiesector afgestemd, rechtskader te scheppen tot waarborging van de transparantie en integriteit van de groothandelsmarkten voor energie en verbiedt misbruik met gevolgen voor deze markten¹. De verordening heeft rechtstreekse werking. Sommige bepalingen vragen echter nog om uitvoering in de nationale wet.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

Advies

Algemeen

Het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid voor de raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) om, in geval van redelijk vermoeden van overtreding van de verordening, de voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam te verzoeken om vermogensbestanddelen te bevriezen of in beslag te nemen³. De NMa kan ook aan de voorzieningenrechter verzoeken te bevelen dat een marktdeelnemer tijdelijk een beroepsverbod

---

¹ Zie MvT blz. 1.

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenoemde wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

³ Ter uitvoering van artikel 13f van de verordening

de Rechtspraak

datum 19 april 2012

opgelegd krijgt, eveneens in geval van een redelijk vermoeden van overtreding van de verordening⁴.

Slechts uit de artikelsgewijze toelichting in de Memorie van Toelichting (MvT) blijkt dat het de bedoeling is dat deze taken bij de voorzieningenrechter van *de sector bestuursrecht* van de rechtbank Rotterdam komt te liggen. De Raad verzoekt u om in de betrokken wetsartikelen uitdrukkelijk te bepalen dat de voorzieningenrechter van *de sector bestuursrecht* van de rechtbank Rotterdam bevoegd is. Gezien de rechtsmacht van de rechtbank Rotterdam ten aanzien van zaken die voortvloeien uit in de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Wet op het financieel toezicht, kan de Raad zich vinden in het voorstel om de betreffende zaken in eerste aanleg te concentreren bij de rechtbank Rotterdam.

De procedure

Aangezien beslissingen van de voorzieningenrechter als hier bedoeld niet gelieerd zijn aan een besluit van de NMa in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), maar genomen worden naar aanleiding van een rechtstreeks verzoek van de NMa aan de voorzieningenrechter, behoort de beoordeling van de verzoeken niet tot wat tot nu toe tot de specifieke taak van de bestuursrechter wordt gerekend.

De Raad vraagt zich af of het uw bedoeling is om op het verzoek van de NMa het reguliere procesrecht van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing te laten zijn. Indien dit het geval is vraagt de Raad zich af of het bestuursprocesrecht wel goed is toegesneden op deze situatie. Nu er immers geen onderliggend besluit is dat is aangevraagd door een derde dan wel een onderliggend besluit dat ambtshalve is genomen door een bestuursorgaan, komen de desbetreffende bepalingen uit de Awb in het luchtledige te hangen.

Bij de problematiek die in het wetsvoorstel wordt geregeld, zou men verwachten dat niet de voorzieningenrechter maar de NMa de bevoegdheid zou krijgen om de betrokken maatregelen op te leggen. Op het eerste gezicht lijken dergelijke maatregelen te kunnen worden gekarakteriseerd als besluiten. Daartegen zou dan bezwaar en beroep mogelijk zijn. Bezwaar en beroep zouden de tenuitvoerlegging van deze besluiten weliswaar niet opschorten, maar daartoe zou de justitiabele zich kunnen wenden tot de voorlopige voorzieningenrechter.

De Raad is van mening dat in het wetsvoorstel vergaande afwijkingen van het reguliere bestuursrecht worden voorgesteld en dat dit ten onrechte niet in de MvT is gemotiveerd. Ter voorkoming van misverstanden dient nadrukkelijk in het wetsvoorstel te worden opgenomen welk procesrecht van toepassing is en of dit procesrecht zonder aanpassingen van toepassing kan zijn.

---

⁴ Ter uitvoering van artikel 13, tweede lid, en sub g van de verordening

de Rechtspraak

datum 19 april 2012

Termijnen en rechtsbescherming

De door de voorzieningenrechter aan justitiabele opgelegde maatregelen kunnen ambtshalve en op verzoek van de NMa door de voorzieningenrechter worden beëindigd. Alleen de NMa kan dus om opheffing van opgelegde maatregelen verzoeken. In het wetsvoorstel is niet voorzien in de mogelijkheid voor de justitiabele om tegen de maatregelen op te komen of om opheffing daarvan te verzoeken. De duur van de maatregelen is bovendien niet aan een (eventueel te verlengen) termijn gebonden. Evenmin is in het wetsvoorstel vastgelegd dat de maatregel van rechtswege eindigt wanneer het onderzoek is geëindigd.

De Raad acht het voorgaande ongewenst en adviseert u:

- de duur van de maatregelen aan (eventueel te verlengen) wettelijke termijnen te binden.
- in het wetsvoorstel vast te leggen dat een opgelegde maatregel van rechtswege eindigt wanneer het onderzoek van de NMa naar de overtreding is geëindigd.
- in het wetsvoorstel de mogelijkheid voor de justitiabele op te nemen om tegen een opgelegde maatregel op te komen.

Hoger beroep

Bij de behandeling van een boetezaak in hoger beroep, zou het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) tot het oordeel kunnen komen dat het onderzoek in een zaak niet volledig is geweest en hem onvoldoende informatie ter beschikking staat om tot een einduitspraak te kunnen komen. Het CBb zou in dat geval tot heropening van het onderzoek kunnen beslissen met toepassing van een (informele) bestuurlijke lus, om tot de gewenste finale beslechting van het geschil te kunnen komen. Deze processuele tussenbeslissing zou ertoe kunnen leiden dat de NMa hernieuwd onderzoek nodig vindt en op basis daarvan (opnieuw) een voorzieningenrechter wenst te adïëren met het verzoek maatregelen, als voorgesteld, op te leggen. Aangezien de bodemzaak dan in hoger beroep bij het CBb aanhangig is, is het gewenst om in een dergelijke situatie uitdrukkelijk de wettelijke mogelijkheid te openen direct de voorzieningenrechter van het CBb te benaderen. In dat geval moet die voorzieningenrechter met dezelfde bevoegdheden worden uitgerust als de voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam in het wetsvoorstel. De Raad verzoekt u het wetsvoorstel in bovenstaande zin aan te vullen.

Werklast

Met betrekking tot de werklastgevolgen verwacht de Raad dat het wetsvoorstel niet tot een significant effect op de werklast zal leiden. Mocht echter na de invoering van de wet toch sprake zijn van substantiële werklastgevolgen, dan houdt de Raad zich het recht voor om hier op een later moment op terug te komen.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*.

de Rechtspraak

datum 19 april 2012

Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. J.C. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak